

Sygn. akt I A Ca 287/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia	SA Walentyna Łukomska-Drzymala
Sędziowie:	SA Danuta Mietlicka
Protokolant:	SA Jolanta Terlecka (spr.) Sokr. sądowy Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa G. P. (obecnie nieżyjącej)

przeciwko (...)Spółdzielni Mieszkaniowej w S.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 7 lutego 2013r., sygn. akt I C 907/09

postanawia:

uchylić zaskarżony wyrok i umorzyć postępowanie.

Sygn. akt I A Ca 287/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 7 lutego 2013r.:

I. zobowiązał pozwaną (...) Spółdzielnię Mieszkaniową w S. do złożenia oświadczenia woli o następującej treści: „ (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa w S. przyjmuje G. P. w poczet swoich członków i ustanawia na rzecz G. P. spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w budynku przy ul. (...) w S. oznaczonego numerem (...) o powierzchni 48,2 m kw należącego do zasobów (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S.”;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. zasądził od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. na rzecz G. P. kwotę 2.617 (dwa tysiące sześćset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k-226).

Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia Sąd pierwszej instancji powołał art. 64 k.c. w związku z art. 1047 § 1 k.p.c. oraz z art. 15 ust. 2 i 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, zaś w zakresie kosztów procesu - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. (k-236).

Wyrok ten w części uwzględniającej powództwo zaskarżyła apelacją strona pozwana, zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 9 ust. 1 i 4 oraz art. 15 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013, poz.1222 – dalej jako u.s.m.) oraz art. 11 ust. 2 i 2¹ w związku z art. 10 tej ustawy, jak również art. 8 ust. 3 tej ustawy w związku z (...) Statutu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło Sąd I Instancji do:

- sprzecznego z w/w przepisami zobowiązania (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. wyłącznie do ustanowienia na rzecz G. P. spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w budynku przy ul. (...) w S. oznaczonego numerem (...) o powierzchni 48,2 m kw należącego do zasobów (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S., w sytuacji gdy przepisy prawa wskazują, iż spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu powstaje w następstwie zawarcia umowy z jej istotnymi elementami jakie zostały określone w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych,
- jak również do błędnego uznania, że brak jest w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy podstaw do jednoczesnego zobowiązania powódki do uzupełnienia wkładu mieszkaniowego do pełnej wysokości wyliczonej zgodnie z obowiązującymi przepisami,

2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i brak wszechstronnego rozważenia przez Sąd pierwszej instancji zebranego materiału dowodowego w sprawie, zwłaszcza w zakresie oceny dowodu z prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 14 września 2010r. wydanego w sprawie (...) o dział spadku po S. i E. P. oraz sporządzonej w wymienionej sprawie opinii biegłego rzeczoznawcy A. B., jak również pism B. P. i K. P. z dnia 25 kwietnia 2012r., co doprowadziło do nieuzasadnionego przyjęcia, że brak jest w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy podstaw do jednoczesnego zobowiązania powódki do uzupełnienia wkładu mieszkaniowego do pełnej wysokości wyliczonej zgodnie z obowiązującymi przepisami;

3) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż przy zobowiązaniu pozwanej do zawarcia umowy o ustanowienie lokatorskiego prawa do lokalu brak jest podstaw do jednoczesnego zobowiązania powódki do uzupełnienia wkładu mieszkaniowego do pełnej wysokości wyliczonej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wskazując na powyższe pozwana wносиła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa także w tej części oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego za obie instancje; ewentualnie o uzupełnienie punktu I zaskarżonego wyroku o dalszą treść, a mianowicie: „i oddaje powódce w/w lokal mieszkalny do używania a G. P. zobowiązana jest wnieść na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S. wkład mieszkaniowy w kwocie 124.785,50 zł (sto dwadzieścia cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt groszy) z jednoczesnym stwierdzeniem, że został on pokryty w 4/18 części, zaś powódka zobowiązana jest do dopłaty na rzecz pozwanej kwoty 97.055,39 zł (dziewięćdziesiąt siedem tysięcy pięćdziesiąt pięć złotych trzydzieści dziewięć groszy) oraz uiszczać opłaty określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych i statucie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w S.” (k-239-241v.)

Na etapie postępowania przed Sądem odwoławczym G. P. zmarła w dniu 30 grudnia 2013r. (odpis skrócony jej aktu zgonu k-287) w związku z czym pełnomocnik powódki wnosił o zawieszenie postępowania oraz jego podjęcie z udziałem wskazanych następców prawnych (k-283), zaś pełnomocnik strony pozwanej domagał się umorzenia postępowania wywodząc, że dochodzone roszczenie jako niedziedziczne wygasło i brak jest podstaw do zawieszenia oraz kontynuowania postępowania z udziałem następców powódki (k-286-286v). Na rozprawie apelacyjnej w

dniu 13 marca 2014r. pełnomocnik pozwanej wsparł je dodatkowo poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 12 listopada 1980r., IV CZ 158/80 (LEX nr 8278) wydanym wprawdzie na tle art. 145 ustawy o spółdzielniach ale nadal w jego ocenie aktualnym na gruncie rozpoznawanej sprawy, że: „Jeżeli uprawnienie z art. 145 ustawy o spółdzielniach nie przechodzi w drodze spadkobrania na spadkobierców zmarłego powoda, postępowanie w sprawie nie może być w przyszłości podjęte i być ukończone z ich udziałem. W takim przypadku tzn. w razie śmierci strony, postępowanie nie ulega zawieszeniu lecz umorzeniu, jako że wydanie wyroku stało się zbędne z innych przyczyn (art. 355 § 1 kpc)”.

Sąd Apelacyjny dzielając powyższe stanowisko pełnomocnika strony pozwanej oddalił wniosek pełnomocnika powódki o zawieszenie postępowania (k-293) oraz uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie w sprawie stosownie do art. 386 § 3 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c.

Prawo podmiotowe bowiem, którego treścią jest uprawnienie domagania się przyjęcia na członka pozwanej Spółdzielni i zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do przedmiotowego lokalu mieszkalnego jako uprawnienie ściśle związane z osobą G. P. i służące tylko zaspokojeniu jej interesu – wygasło wraz z jej śmiercią i nie należy do spadku po niej (art. 922 § 2 k.c.).

Nie wymaga też szerszego komentarza, że stosownie do art. 9 ust 3 u.s.m. samo lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, o które ubiegała się powódka jest niezbywalne, nie przechodzi na spadkobierców i nie podlega egzekucji. Również członkostwo, o nawiązanie którego ubiegała się powódka jest osobistym prawem niemajątkowym i w związku z tym nie można go nabyć, jak i roszczenia o jego nawiązanie, w drodze następstwa prawnego (por. przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2003r., I CKN 4/01 , LEX nr 80237).

W sytuacji zatem gdy dochodzone roszczenia nie są prawami w rozumieniu art. 922 § 1 k.c., które z chwilą śmierci przechodzą na spadkobierców - śmierć G. P. powoduje bezprzedmiotowość dalszego procedowania w sprawie realizacji tych roszczeń i konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego nieprawomocnego orzeczenia uwzględniającego jej powództwo przed Sądem pierwszej instancji.

Ponadto, skoro w rozpoznawanej sprawie przyczyną uchylecia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania przez Sąd drugiej instancji stał się w efekcie brak strony powodowej, powstały na skutek śmierci G. P. to nie można było uwzględnić wniosku strony pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu w obu instancjach od strony przeciwnej, której już nie ma.

Z tych względów i na podstawie wyżej powoływanych przepisów Sąd Apelacyjny orzekł jak w postanowieniu.